

**Uluslararası Dostluk Konseyi / CIF, Council of International Fellowship,
CIF NORVEÇ Mesleki ve Kültürel Değişim Programı 2009 Raporu
Demet GÜLALDI**

(18 Nisan 2009 – 19 Mayıs 2009)

Programın Amacı

Uluslararası Dostluk Konseyi (CIF, The Council of International Fellowship) sosyal hizmet alanında çalışanlar arasında mesleki değişim programları düzenleyen gönüllülük esasıyla çalışan uluslararası bir kuruluştur. 1960 yılında başlayan çalışmalar halen yedi kıtada 31 ülkede başarıyla devam etmektedir. Türkiye’de de CIF programları “Sosyal Hizmetler Alanında Çalışanlar Derneği” aracılığıyla yürütülmektedir. CIF-Uluslararası Mesleki Değişim Programının amacı, dünyanın değişik bölgelerinde sosyal hizmet alanında çalışan meslek elemanlarını bir araya getirerek, karşılıklı bilgi ve deneyimlerin paylaşılması yoluyla yeni öğrenim fırsatları vermektir. Bu sayede kültürel ilişkilerin güçlenmesi ve değişik kültürlerin farkındalığı yönünde deneyim kazanımı ve bilgi paylaşımını sağlamaktır.

Uluslar arası Dostluk Konseyi (CIF) 2009 Norveç ülke programı

(CIF) 2009 yılı Norveç programı, 18 Nisan 2009 – 19 Mayıs 2009 tarihleri arasında Norveç’in başkenti Oslo şehrinde gerçekleşmiştir. Bu yıl ki programa Nepal’den 2 sosyal çalışmacı, Brezilya’dan 1 şehir planlamacı, Kırgızistan’dan 1 sosyal çalışmacı, Estonya’dan 1 sosyal çalışmacı, Rusya’dan 1 psikolog ve Türkiye’den 1 çocuk gelişimci olmak üzere 6 ülke ve 7 meslek elemanı katılmıştır. Program (Oslo University College) Oslo Üniversitesi tarafından yürütülmüştür.

Oslo Üniversitesi Eğitim Fakültesi koordinatörlüğünde yürütülen program akademik çalışmalar ve kuruluş ziyaretleri olarak iki ana çalışmayı kapsamıştır. Programın ilk iki haftası Akademik çalışmalar (Oslo Üniversitesi Eğitim Fakültesi’nde seminerler, konferanslar ve dersler) son iki haftası ise resmi kurum ve kuruluşlar, sivil toplum örgütleri ve özel kuruluşlara ziyaretler olarak devam etmiştir.

CIF Programın ana amaçlarından birisi gidilen ülkenin kültürünü yakından tanımaktır. Bu nedenle katılımcılar gönüllü aileler tarafından misafir edilmiş ve 15 er günlük süreler halinde iki farklı ailede kalmıştır.

Norveç CIF Programı 18 Nisan 2009 tarihinde başlamıştır. Katılımcılar gönüllü aileler ve CIF yönetimi tarafından karşılanarak ilk iki gün kalınacak otele yerleştirilmişlerdir. İki günlük oryantasyon programında, CIF Norveç Programı Başkanı ve üyeleri ile tanıştıktan sonra, ülkedeki sosyal refah sistemi konusunda genel bilgiler, program hakkında detaylı bilgilendirmeler ve Norveç’te günlük yaşam ve ulaşım konusunda bilgiler verilmiştir. Oryantasyon programı sonunda ailelerle tanışılmış ve katılımcılar aileleri ile birlikte otelden ayrılmıştır. Program süresince CIF Norveç ekibinin organize ettiği birçok sosyal, kültürel etkinliklere diğer ülkelerden gelen meslek elemanları ile birlikte katılım sağlanmıştır. Norveç’in başkenti Oslo şehrinin tarihi ve turistik yerleri, eski tarihi yapıları, opera binası, sarayları gezilmiş ve CIF belediye başkanı tarafından kabul edilerek belediye sarayı ve Parlamento’ya ziyarette bulunulmuştur.

Gönüllü ailelerin hepsi sosyal hizmetler alanında çalışan ve daha önce CIF programına katılmış ailelerdir. Bu nedenle ailelerle de mesleki paylaşımlar olmuştur. Aileler tarafından misafir edilmek toplumun geleneksel ve kültürel yapısını tanımak ve günlük yaşama hızlı bir şekilde uyum sağlamak açısından çok yararlı olmuştur. Ailelerin de böyle bir deneyimi olduğu için katılımcıların ihtiyaçlarına samimi bir şekilde cevap vermiş ve dostluk havası içerisinde yardımcı olmuşlardır.

Tüm katılımcılar Oslo University College ‘ da “ Çocukla İletişim ve Drama” konulu 10 EU kredilik ders alımı ve Üniversitede Sosyal Hizmet alanıyla ilgili yapılan son araştırmaların sunulduğu seminerlere katılmışlardır. Ayrıca tüm katılımcılar üniversite öğrencileri, öğretim üyeleri ve ilgi duyan kişilere kendi ülke sunumlarını ve kendi ülkelerindeki sosyal hizmet uygulamalarını anlatan bir sunum yapmışlardır.

Programın ikinci kısmı olan kuruluş ziyaretleri katılımcıların ilgi ve istekleri doğrultusunda düzenlenmiştir. Toplu yapılan ziyaretler yanı sıra özel ilgi alanlarına yönelik olarak bireysel ziyaretler de düzenlenmiştir.

Programın son günü olan 17 Mayıs Norveç’in bağımsızlık günü olması nedeniyle katılımcılar ayrılmadan önce bu kutlamalara izleme fırsatını da bulmuşlardır. Norveç CIF ve Oslo University College tarafından ortaklaşa verilen katılım belgeleri ve sertifikalarla program 19 Mayıs 2009 tarihinde tamamlanmıştır.

NORVEÇ KRALIĞI – KINGDOM OF NORWAY

(*Kongeriket Norge / Kongeriket Noreg*)

(Kültür, Nüfus, Coğrafi, Yönetim Durumu)

Norveç resmi adıyla Norveç Krallığı (Norveççe: Kongeriket Norge, Kongeriket Noreg) Kuzey Avrupa 'da bulunan İskandinav Yarımadası'nın batısındadır. Finlandiya, İsveç ve Rusya Federasyonu ile komşudur. Atlas Okyanusu'nun bir kolu olan Norveç Denizi'ne batı da kıyısı vardır ve kıyıları binlerce fiyortlarla çevrilidir.

Ülkenin başkenti Oslo'dur ve yönetim şekli anayasal monarşidir. Norveç Avrupa ortalamasının üstünde yaşam standardına ve ekonomik gelişmişliğe sahip olduğu için yapılan iki referandum da da halk Avrupa Birliği'ne girmeyi reddetmiştir. Kıyılarındaki petrol rezervlerini ve Dünya balıkçılık sektörünü elinde bulundurmaktadır. Norveç, EFTA (Avrupa Serbest Dolaşım Örgütü) üyesi ve NATO ülkesidir.

İkinci dünya savaşından sonra ülkenin ekonomisi hızla büyümüş ve 1970 li yılların başında petrolün bulunmasıyla dünyanın en zengin ülkesi konumuna gelmiştir. Dünyanın petrol ihraç eden 7. büyük ülkesidir. Ekonomistlerin raporuna göre 2007–2009 ekonomik krizinden etkilenmeyen tek para birimi Norveç Kronudur.

Ülkenin nüfusu yaklaşık 4 milyon 850 bin, yüzölçümü 385,252 km2dir. Popülasyonun %89,4 ünü Norveçli ve Samiler % 10,6 sini ise diğer göçmen ve sığınmacılar oluşturmaktadır. Ülkenin en büyük sorunu gittikçe azalan ve yaşlanan nüfus sorunudur.

Norveç 1517 refomuna kadar Roma kilisesine bağlı hristiyandı. Yasaklanan katolik kilisesi 1843 yılına kadar devam etmiştir. Bugün Norveçliler din de özgürlüğü tercih etmelerine rağmen resmi din olarak Evangelis Lutheran inancı kabul edilmiştir. Nufusun %86

sı devlet tarafından yapılmış kiliselere üyedir. Norveç’de son yıllarda dinlerde ve kültürde çeşitliliğin arttığını görebiliyoruz. Halk çeşitliliğe karşı toleranslı ve hoşgörülüdür. İskandinav ülkelerinin en büyük camiisi Groningen, Oslo dadır.

Norveç Büyük Meclisi (Storting) bugünkü şeklini ilk olarak 1814 almıştır. Bugün Meclis de 169 milletvekili vardır ve Sosyalist Sol Parti ile İşçi Partisi 2005 yılından buyana iktidardadır. Yönetim ve idare Kraliyet makamındadır. Yasama ve Yargı hükümetin yetkisindedir. Devlet yönetimi; Yerel yönetimler, Bölgesel idare, Ulusal ve Uluslar üstü üyelikler olarak 4 aşamalıdır. Uluslar arası kuruluşlar, EEA: European Economic Area, ESA: European Free Trade Association, (EFTA) Supervisory Authority, EFTA Court (Brussels), EHRC: European Human Rights Court (Strasbourg).

Norveç’de Krallığın rolü uluslararası ilişkilerde çok önemlidir. Kral devletin başıdır ancak daha çok temsilidir. Hükümet ile haftalık resmi görüşmeler yapar. Meclise sunulacak tüm kanun ve belgelerde imzası bulunur. Hükümetin programını onaylar ve resmileştirir.

BİR SOSYAL DEVLET OLARAK NORVEÇ (Knut Halvorsen, Oslo Üniversitesi)

385.252 km² yüzölçümü olan ülkede 4.8 milyon insan yaşamaktadır. Ülke 435 belediyeye ayrılmıştır. Batı tipi kapitalist bir ülke olarak tanımlanmaktadır. Popülasyonun 1/3 u resmi görevlerde çalışmaktadır. 1992 ve 1994 yıllarında yapılan referandumda Norveç halkı Avrupa Birliğine katılmayı reddetmiştir. Ancak 1994 yılından itibaren Avrupa Birliği ile ortaklaşa programlar yürütmektedir. Ülkede işsizlik oranı ise % 3,5 dir. Haftalık çalışma saati ortalama 37,5 gündür. Yaşam süresi erkeklerde 77,7, kadınlarda 82,5 yıldır. Norveç diğer ülkelerle karşılaştırıldığında;

- Yıllık Gayri Safi Milli Hâsıla (GSMH) 47.200 dolar ile birinci sırada,
- İnsan Gelişme Endeksi ile birinci sırada,
- Cinsiyet eşitliği ile birinci sırada,
- Sağlık sisteminde istenen hedeflere ulaşmada üçüncü sırada,
- Sağlıklı yaşam süresinde sekizinci sırada,
- Gelir eşitliği ile sekizinci sırada,
- Mutluluk ölçütünde sekizinci sırada,
- Halkın güven duygusunun ölçütünde ise ikinci sırada yer almaktadır.

SOSYAL REFORMLAR – 1840-2005

1894	İlk Yoksulluk Yasası
1894	İsci Koruma Yasası- İşveri Kaza Sigortası
1906	İssizlik Sigortası
1908	Balıkçılar için Kaza Sigortası
1909	Beden İşçileri için Hastalık Yardımı
1911	Gemiciler için Kaza Sigortası
1915	Cocuk Koruma Kanunu
1919	Çalışma günü günlük 8 saat
1935	Balıkçılar için Hastalık Sigortası
1936	Engelliler ve Görmezler için engellilik maaşı
1938	Sanayi Çalışanları için İssizlik Yardımı
1946	İkinci Çocuk İçin Çocuk Yardımı
1948	Gemiciler için yaşlılık maaşı
1949	Çiftçilere İssizlik Yardımı
1950	Kamu Çalışanlarına Yaşlılık maaşı
1951	Orman işçilerine Yaşlılık maaşı
1953	Tüm çalışanlara hastalık sigortası
1956	Ücretli Hamilelik izni
1957	Herkes için Yaşlılık maaşı
1958	Anneler için yardım
1959	Tüm çalışanlara gelir oranında işsizlik yardımı
1960	Engellilik maaşında ivileştirme ve Tedavi yardımı
1964	Sosyal Yardım kanunu : Bosanma yardımı
1966	Temel maaşlarda gelire oranlı yaşlılık maaşı
1974	Cocuk Bakımı Kanunu
1977	İşveri Koruma Kanunu
1978	Kazancın sevsivesinde korunması için hastalık yardımında ivileştirme
1991	Sosyal Hizmetler Kanunu
1998	Cocuklarına bakım veremeyen aileler için para yardımı

Norveç'in sosyal devlet olma sürecinde yapılan sosyal reformlar 1845' de ilk yoksulluk yasınının kabul edilmesiyle başlar. Kuzey Avrupa Sosyal Devlet Modelinde kurumsal- geri dönüşümlü refah modeli söz konusudur. Halkın sosyal devlete yaklaşımı, evrensellik, vergi verme, eşitlik ve herkesin sağlık ve sosyal haklara sahip olmasıdır. Norveç ve diğer İskandinav ülkeleri genellikle “işçi toplumu” veya İskandinav modeli iş rejimi olarak bilinir. Çünkü refah sisteminde herkese iş ve tam ücret politikası yönetim modelinin köşe başı taşıdır. 1954 Norveç Anayasasında siyasi otoritelerin en önemli sorumluluğu istihdam alanları

yaratmak olarak belirtilmiştir. “Herkes iş” anlayışının yerleştiği Norveç refah sistemi; sosyal adalet, sosyal güvenlik, birlik ve yardımlaşma ve katılım ilke edinmiştir. Sağlam iş ahlakı ve tam istihdam refahı sağlayarak, eşitsizliğin, yoksulluğun ve bağımlılığın azaltılmasını, kişilerin özgüvenin artmasını ve topluma güvenli katılımı sağlamaktadır. Her bireyin çalışma hakkının yanı sıra vergisini ödeyerek ekonomik büyümeye katkı sağlamak gibi sorumluluğu vardır.

II. Dünya savaşı sonrasında çalışabilecek güçte olan her erkeğin kendi bağımsızlığını alması gerekliydi ve kadınlar eşleri tarafından desteklenmekteydi. Bugün ise her çalışabilecek güçteki kişinin bağımsız ve özerk olması hedeflenmektedir. Genel amaç “ Herkes iş” şeklindedir

Ülkenin sosyal politikasının ana hedefini, Kişisel özgürlük ve özerklik, fırsat eşitliği, sosyal adalet, sosyal eşitlik, kişilerin mutluluğu ve kimlik oluşumu, sosyal birlik ve dayanışma gibi kavramlar oluşturmaktadır.

Sosyal Hizmetlerin Gelişmesi

Norveç sosyal refah sistemi yaşlılar, engelliler ve çocuklara olan yaklaşımı ile karakterizedir. Tarihsel olarak bu hizmetler yerel yönetimlerin sorumluluğunda yoksul ve muhtaç kişiler için götürülmüştür. Norveç yaşlılara sunulan sosyal hizmeti İsveç ve Danimarka’dan sonra geliştirmiştir. Halen çocuklarla ilgili çalışmalarda bu iki ülkenin takipçisidir. 1880–1920 yıllar arasında yoksullar evi yerini yaşlılar evine bırakmıştır. 1960 ların sonunda ise huzurevleri yaygınlaşmaya başlamıştır.

“Belediye Sağlık Hizmetleri Yasası” Yerel yönetimleri halk sağlığı ve refahını yükseltmek, iyi bir sosyal ve çevresel şartları oluşturmak, hastalık ve kazalara karşı önleyici tedbirleri almakla sorumlu kılmaktadır. Mahalli idareler kreş, ilköğretim, koruyucu ve önleyici sağlık hizmetleri, sosyal hizmetler, sosyal destek, sığınmacı ve mülteciler için bütünleştirme çalışmalarını planlamakla görevlidir. İl yönetimleri orta öğretim okulları ve dış sağlığı servislerinden sorumludur. Devlet ise güvenlik, iş yerleri ve hastanelerden sorumludur.

Belediye Sağlık Hizmetleri Yasası zorunlu sağlık yardımından tüm vatandaşların yararlanabileceğini belirtir. Hükümet yaşlı ve engelli kişilerin mümkün olduğu sürece evlerinde yaşamalarını desteklediği için yerel yönetimlerin evde bakım hizmetlerini vermesini desteklemektedir.

NORVEÇ CIF 2009 PROGRAMI KAPSAMINDA İNCELEME VE GÖZLEM YAPILAN KURUM VE KURULUŞLAR

1. Nobel Barış Enstitüsü

Nobel Barış Ödülü, Alfred Nobel’in vasiyeti doğrultusunda Norveç Nobel Komitesi tarafından her yıl verilen uluslararası bir ödüldür. 1901 yılından bu yana fizik, kimya, fizyoloji, tıp, edebiyat ve barış dalında olağanüstü katkılardan dolayı Sokholm’de Nobel Vakfı himayesinde verilen beş ödülün biridir. 1969 yılından başlayarak Alfred Nobel’in anısına Sveriges Riskbank Ekonomi Ödülü verilmeğe başlanmıştır.

Diğer tüm ödüller İsveç’deki uzman komiteler tarafından verilmesine rağmen, Barış Ödülü Norveç Storting tarafından atanan bir komite tarafından verilir. Nobel’in vasiyetine göre, her yıl ulusların ve halkların kardeşliği, silah ve orduların azaltılması ve barış kongreleri düzenlemek için en çok çaba sarfeden kişi, kişiler veya kuruluşlara verilir. Ödül bir madalya,

bir diploma ve para ödülü şeklindedir. Nobel Barış Ödülü dünyanın en prestijli ödülüdür. Ödül her yıl Oslo City Hall düzenlenen bir törenle Alfred Nobel'in ölüm tarihi olan 10 Aralık 'da sahiplerine verilir.

Norveç Nobel Enstitüsü, 1 Şubat 1904 tarihinde, Nobel Barış Ödülü'ne karar verme sürecinde Nobel Komitesi'ne yardımcı olmak amacıyla kurulmuştur. Enstitünün başkanı Nobel Komitesi daimi sekreteridir ve Enstitü Komitenin sekreteryası olarak kabul edilebilir.

Enstitü binasında okuma salonu, kütüphane, toplantı odası, Nobel Salonu ve araştırma birimi bulunmaktadır. Nobel Komitesi verilecek ödülle ilgili çalışmalarını bu binada yapmaktadır. Barış Ödülünün duyurusu ve ödül kazananların Oslo Belediye Sarayındaki törenden önce 9 Aralık tarihinde bir basın konferansı ile açıklanması sırasında Nobel Salonu kullanılması gelenek haline gelmiştir. Nobel Enstitüsü, özel devlet adamlarının katıldığı barış ve çatışmalarla ilgili konuları tartışmak üzere konferanslar düzenlemektedir. Nobel Sempozyumu olarak bilinen bu konferanslara birçok ülkeden üst düzey yetkililer katılmaktadır.

İletişim Bilgileri:

Henrik Ibsens gate 51
NO-0255 Oslo
Norway

<http://nobelpeaceprize.org/>

2. Tyrili Kampen Vakfı: İlaç ve Madde bağımlıları tedavi merkezi

Tyrili Vakfı madde ve ilaç bağımlıları için bireysel tedavi ve takip imkânı sunmaktadır. 1980 yılında kurulmuştur ve 5 ayrı şehirde merkezleri vardır. Kuruluş amacı bağımlılar için mevcut tedavilerine alternatif ve ek bir rehabilitasyon programı uygulamaktır. İlk açıldığı yıllarda 7 kişiye hizmet veren Vakıf son 3 yılda hızlı bir büyüme göstermiştir. Bugün Tyrili Vakfı 5 ayrı şehirde yaklaşık 150 kişiye hizmet vermektedir. 120 çalışanı vardır. Hizmet grubu 16 yaş ve üzeri kadın ve erkek bağımlılardır.

Tyrili Vakfı kurulduğu günden beri bir çok değişikliğe uğramasına rağmen 29 yıldır aynı misyon ve değerleri devam ettirmektedir. Vakfın ideolojisinde 5 temel kavram önemlidir; 1- Toplum, 2- Eşitlik, 3- Dayanışma, 4- Hoşgörü ve 5- Dürüstlük.

Hastaların tedavi programları oluşturulurken bireysel ihtiyaçları gözönünde bulundurluyor, toplumdaki ayrı kalmamasına önem veriliyor ve grup olarak dayanışma halinde yaşamları teşvik ediyor. Tedavi süresince gelişim psikolojisi, grup psikolojisi, gestalt-teori, iletişim, bilişsel sağaltım gibi farklı teorik ve teknik uygulamalar kullanılıyor.

Kuruluşa gelenlerin çoğunluğunu eroin ve amfetamin bağımlısı olan kişiler oluşturuyor. Çoğunlukla bu duruma anksiyete bozuklukları ve depresyon eşlik ediyor. Hastaların %36 sında ciddi beslenme sorunları var ve bu oran kadın hastalarda daha çok görülüyor. Hastaların % 43 ünde kasıtlı olarak kendine zarar verme davranışı gözleniyor.

İletişim Bilgileri:

Tyrili Oslo
Kampen Arena
Normannsgate 47
0655 Oslo

<http://kampen.tyrili.no/>

<http://www.tyrili.no/>

3. Sosyal Çalışmacılar ve Sosyal Eğitimciler Birliği

Sosyal Çalışmacılar ve Sosyal Eğitimciler birliği, çocuk koruma memurları, sosyal çalışmacı, sosyal eğitimciler, refah işçileri ve öğrencilerin üye olduğu 24.000 den fazla üyesi bulunan organize bir ticaret birliğidir. Birliğin birincil hedefi üyelerinin çalışma koşulları ve ücretleri iyileştirmek için çalışmaktır. Üyelerinin % 80 i kadındır. Kamu sektöründe çalışanların çoğunluğu oluşturduğu birlikte üyeler belediyeler düzeyinde Sosyal Hizmetler, Çocuk Bakımı, Rehabilitasyon ve Ev de bakım alanında çalışmaktadırlar.

Hem Profesyonel bir dernek hem de sendika olmak, ücret görüşmelerinde ve iş yerinde faaliyetlerinde bulunmak, sosyal politika konularına ilişkin lobi yoluyla profesyonel Sosyal Çalışma ve Sosyal Eğitimi iyileştirme konusunda destek olmaktadır. Birliğin Norveç'te 19 ilde ofisleri ve tam zamanlı çalışanları ile şubeleri bulunmaktadır.

Birliğin Faaliyetleri;

İşverenlerle ücretler konusunda belediyeler ve hükümetle görüşmeler yapmak,

Üyelerinin işyeri haklarının savunucusu olmak,

Lobi oluşturma ve sosyal politikalar oluşturmak,

Sosyal Hizmetlerin ve profesyonel sosyal çalışmaların kalitesini yükseltmek,

Meslek etiği ve kalitenin savunucusu olmak,

Birlik, Norveç'teki en büyük işçi federasyonu olan Norveç Ticaret Birliği Konfederasyonunun tek ulusal üyesi ayrıca 140 ülkede 500 üzerinde üyesi bulunan Uluslararası Kamu Hizmetleri birliğinin de üyesidir.

İletişim Bilgileri:

Postadresse: Postboks 4693 Sofienberg, 0506 Oslo

Besøksadresse: Mariboestgt 13, Oslo

<http://www.fo.no/>

4. Bredtvet Dil ve konuşma bozuklukları tedavi ve Rehabilitasyon Merkezi

Bredtvet Özel Eğitim Merkezi Oslo'da bulunan, çocuklar, gençler ve yetişkinlere dil, konuşma ve ses sorunlarının yanı sıra, okuma ve yazma (disleksi) zorlukları konusunda eğitim, tedavi ve rehabilitasyon uygulayan ulusal araştırma merkezidir. Merkezin hedef kitlesi özgün bir dil ve iletim güçlüğü olan çocuk, genç ve yetişkinlerdir. Dil, iletişim ve konuşma güçlüğü alanında multi-disipliner bir yaklaşımla şu konularda çalışmaktadır.

- Dysleksi (yazma ve okuma güçlüğü)
- Akıcılık zorluklar (kekemelik)
- Afazi
- Ses zorlukları
- Dudak-çene-damak anomalileri

- Boğaz ve gırtlak sorunları
- Dysartri (nörolojik hasara bağlı konuşma güçlüğü).
- Çocuklarda dil gelişim bozuklukları

Merkezin 2 ana kuruluşu ve 13 şubesi bulunmaktadır. Norveç özel eğitim sistemi içinde kabul edilen bir merkezdir. Merkezde 33 konuşma terapisti, 6 psikolog, 8 pedagog, 1 fizik tedavi uzmanı, 2 Kulak –burun-boğaz doktoru, 1 diş hekimi ve 2 dilbilimci çalışmaktadır.

Belediye sınırları içerisinde doğumda tanı alan örneğin, yarık dudaklı bir bebeğin doğumunda hemen merkeze haber veriliyor. Psikolog, konuşma terapisti ve fizyoterapistten oluşan bir ekip hastaneye giderek aile ile görüşüyor ve bilgi veriyor. 3 aylık olduğunda yarık dudak onarılıyor. 12 yaşında damak kapatılıyor. Çocuk 1 yaşında olunca aile merkeze devam etmeye başlıyor. Aileye beslenme ve konuşma konusunda danışmanlık veriliyor ve belirli dönemlerle 10 yaşına kadar takip yapılıyor.

Merkezde disleksi ve konuşma kayıplarının tedavisinde bilgisayar ve bilgisayar programlarından yararlanılıyor. Merkezde 1992 yılından önce konuşma problemi olan ve dislektik çocuklar için yatılı özel okullar varmış ancak 1992 de buna son vermişler. Yatılı kısımlar ise bugün şehir dışından gelen aileler için otel kullanılıyor.

İletişim bilgileri:

Besøksadresse: Bredtvetveien 4, Oslo

Postadresse: Postboks 13 Kalbakken, 0901 OSLO

Telefon 22 90 28 00, faks 22 90 28 10,

E-mail : bredtvet@statped.no

5. Haug Engelli Çocuklar Okulu ve Lekotek- Oyuncak Kütüphanesi

1971 yılında kurulan okul 2001 yılında yeni binaya taşınmış ve oldukça modern bir görünümündedir. Haug okul ve araştırma merkezi farklı alanlarda engelli öğrenciler, birden fazla özürülüler, otizm ve otizm-bozuklukları ve karmaşık öğrenme güçlükleri gibi engel gruplarına hizmet vermektedir. Haug okulun ayrıca lekotek, kütüphane ve eğitim kaynakları bölümü, anaokulu, ilkokul öğretmenleri ve ses eğitimi amacıyla çocuk yuvalarında çalışan özel eğitimcilerin yararlanabileceği bir kaynak kütüphanesi de vardır. Kaynak Merkezi meslek elemanları için çeşitli özel eğitim kursları düzenlemektedir.

Özel Çocuklar için oyuncak kütüphanesi ilk olarak Amerika Birleşik Devletleri ve Kuzey Avrupa ülkelerinde başlamış. Halen Norveç’ de yaklaşık 5 oyuncak kütüphanesi vardır. Lekotek olarak isimlendirilen bu kütüphane 0-7 yaş arası engelli çocukların ihtiyaçlarına yönelik oyuncakları ailelerin ve çocukların kullanımına sunmaktadır. Açık Halk kütüphaneleri gibi hizmet veren lekotek ödünç oyuncak verme esası ile çalışmaktadır. Ailelere çocuklarının gelişim düzeylerine uygun oyuncaklar ve eğitim materyalleri belirli sürelerle ailelere veriliyor ve aileler süre sonunda geri veriyor. Tüm çocuklar için oyun, öğrenme ve gelişim için esastır ve hiç bir çocuk herhangi bir sebepten dolayı oyuncaksız kalmamalıdır düşüncesiyle kurulan kütüphanede çocukların bireysel ihtiyaçlarını da danışabilecekleri özel eğitim öğretmenleri vardır ve danışmanlık ve rehberlik hizmetleri de vermektedirler.

6. Red Cross Kızıl Haç

Kızıl Haç, 187 ülkede Kızıl Haç veya Kızılay adı ile hizmet veren uluslararası bir insani yardım kuruluşudur. Organizasyonun temel prensibi dünyada barışı sağlamak için insan yaşamı ve haklarının korunmasıdır.

Norveç Kızılhaçı, yaklaşık 170,000 üyesi olan modern ulusal kuruluştur. Yardım alanları hasta ve yaşlı bakımı, mahkûm ziyaretçi servisi, dağ kurtarma hizmeti Aids ile ilgili çalışmalar, çocuk ve gençler için acil bir telefon yardım hattını kapsamaktadır.

Norveç Kızılhaçı savaş alanında yaralı ve hastalara bakım, yaralılara yardım ve savaşta ölenlerin ailelerine destek olmak amacıyla 1865 de kurulmuş ve dünyada ki Kızıl Haç hareketinin ilk ulusal oluşumlarından biri olmuştur.

İletişim Bilgileri:

Address

Hausmannsgate 7

0186 Oslo

E-Mail: nrx.center@redcross.no

7. Kadın Sığınma Evi

Tüm toplumlarda kadınlara karşı şiddet, toplumun her seviyesinde görülür. Kadınlar bütün dünyada cinsel şiddete çeşitli biçimlerde maruz olma riski karşısındadır. Kadınlara karşı şiddet, kadınların insan haklarının ihlal edilmesidir.

Tarihçe: Bir toplumsal sorun olarak kadınlara karşı şiddet sosyal bir sorun olarak 1970'lerde Norveç siyasi gündemine getirildi. Norveçli 5 kişilik bir kadın grup, Brüksel' de 1976 yılında kadınlara yönelik şiddet konusunda bir mahkemeye katıldı. Bunlar dünyanın çeşitli yerlerinden yaşamları boyunca sistematik bir şekilde eşleri tarafından şiddete maruz bırakılan kadınlardı. Ülkeye geri döndüklerinde özel finansman yardımıyla 1977 yılında Oslo'da dövülmüş kadınlar için ilk telefon hattını kurdular. Tüm yıl boyunca, kriz telefon hattına gelen tüm aramalar kaydedildi. Böylece Norveç de kadına karşı eşleri tarafından uygulanan şiddet belgelenmiş ve kamu tartışmasına konu olarak politikacıların gündemine girmiş oldu. Meclisteki görüşmeler sonucunda tüm siyasi partiler oybirliği ile şiddete maruz kalan kadınlar için Kadın Sığınma evlerinin kurulmasını kabul etmiştir. Böylece 1978 yılında kamu destekli ilk kadın sığınma evi Oslo'da kurulmuştur. Kısa bir süre sonra ülkenin değişik bölgelerinde yerel kadın sığınma evleri açılmaya başlamıştır. 1980 yılından beri kadın sığınma evlerinin sayısı hızla artmıştır. Bugün Norveç'te 50 kadın sığınma evi ve 5 kriz telefon hattı vardır.

İdeolojik Temel: Erken dönemdeki Kadın Sığınma evleri feminist bir yaklaşımla toplumda kadın – erkek arasındaki güç farklılıklarından dolayı kadının şiddete maruz kaldığını vurgulamıştır. Bu kuruluşlar hiyerarşik olmayan bir organizasyon yapısına sahiptiler. Kuruluştaki tüm işler ve sorumluluklar rotasyonla grup arasında paylaşılmaktaydı. Günümüze kadar kadın sığınma evleri farklı organizasyon yapısı ve yaklaşımlarla gelişti. BU kuruluşlar hem kişisel hem de toplumsal temelde çalışmalarını yürütmektedir. Kadın sığınma evleri yardıma ihtiyacı olan ve yardım isteyen kadınlara yardım ederken, kadına baskı ve zulüm eden toplumlarda güç dengesinin değişmesi yönünde de çalışmalar yapmaktadır. Yardım isteyen bu kadınlar tedaviye ihtiyacı olan “hasta” insanlar değildir. Bu “hastalık” aslında toplumun kendisi ve toplumun yapısındadır.

İlk sığınma evlerini kuran kadınlar bu sorunun toplumsal bir sorun olduğunu vurgulayarak, bu kadınların ve bu evlerin desteklenmesinin devletin sorumluluğunda olduğunu ve devletin kaynak ayırması gerektiğini savunmuşlardır. Bugün Norveç’deki tüm kadın sığınma evleri kamu desteklidir. Genel giderler % 50’ si yerel yönetimler ve %50’ si Aile ve Çocuk Hizmetleri Bakanlığı’nın sorumluluğunda Hükümet tarafından karşılanmaktadır.

Kadın Sığınma evlerinde verilen hizmetler:

Bu kuruluşlar şiddet görmüş kadınlar için güvenli bir barınak sağlamaktadır. Fiziksel ve psikolojik şiddete maruz kalan kadınlar buralarda barınma ve destek arayabilirler. Yardım isteyen kadınlar ne kadar kalacaklarına kendileri karar verirler ve ya sadece burayı ziyaret etmek ve görüşme yapmak ya da sadece telefonla yardım almak isteyebilirler. Sığınma evleri “kendine yardım” prensibiyle çalışmaktadır.

Kadın sığınma evlerinde iki temel hizmet- eylem platformunda hizmet vermektedir.

- Şiddete maruz kalmış kadın ve çocukları için güvenli bir barınak sağlamak,
- Destek ve rehberlik hizmetleri,
- Sosyal hizmetler, doktorlar, avukatlar, konut yetkilileri ve diğer birimlerle toplantılar düzenleyerek destek vermek,
- Benzer deneyimleri yaşayan kadınlarla toplantılar düzenlemek,

Bu kuruluşlar aynı zamanda kamuoyunu etkileyerek toplumsal yaklaşımı değiştirme konusunda da çalışmalar yapmaktadır. Kamuoyu tartışmalarında ve basında da aktif rol alıyor, ayrıca diğer kadın organizasyonlarına, okullara, sağlık ve sosyal hizmetler alanında çalışanlara bilgilendirme amaçlı konferanslar düzenliyorlar. Hizmet içi eğitimlerin yanısıra son yıllarda çocuklar için de hizmet götürmeye başlamışlardır. Son zamanlarda kadın sığınma evlerine müracaat eden göçmen kadınlar sayısında da artış vardır. Halen bu kuruluşlar engelli kadınlara da hizmet vermek konusunda çalışmalara başlamışlardır.

Romerike-Krise-Senter: Romerike Kadın Sığınma evinin 30 kişilik çalışan kadrosu bulunuyor. Personelin çoğunluğu gece çalışıyor. Bu merkeze madde ve ilaç bağımlıları alınmıyor. Buraya gelen kadınlar evde dayak ve şiddete maruz kalmış, ensest ilişki, tecavüze uğrayan ve insan ticareti sonucunda ülkeye gelen kişiler. Toplumda boşanmaların artması ve ikinci evliliklerin görülmesi ile eşlerin önceki eşten olan çocuklarına cinsel istismarı görülüyor. Kadın sığınma evinde göçmenler sayıca fazlalar. Bunlar da genellikle ülkeye gelip Norveçli erkeklerle evlenen kadınlar. Çok sayıda internet aracılığı ile küçük yaşdaki genc kızların da ülkeye getirilip sex ticaretinde kullanılması ile bu gençlerde buraya gelebiliyorlar. Norveç seks ticaretini engellemek amacıyla yeni bir yasa hazırlığındadır. Bu yasaya göre para karşılığı seks satın alan bir erkek de kriminal suç işlemiş kabul edecek ve yargılanacak. Sığınma evine gelen kadınlara yeni bir kimlik çıkartılıyor. Eski kimliği hiç bir şekilde sorulmuyor. Kadınlar kimlik göstermek zorunda değiller ve isimleri saklı tutuluyor. Burada en fazla 3 ay kalabiliyorlar. Üç ay sonunda kendilerine ne yapmak istedikleri soruluyor. Evine geri dönebilir, boşanmak için müracaat edebilir ve yeni bir hayat kurup çalışmak isteyebilir. Bu aşamada merkez çalışanları kararında kadınlara yardımcı oluyorlar. Burada kalan kadınların çocukları için de ayrıca çalışma yapıyorlar. Özellikle ergen dönemdeki çocukların çok fazla psikolojik desteğe ihtiyacı olmaktadır. Bu çocuklara da yeni bir kimlik verilebiliyor ve okulları ile görüşmeler yapılarak yeni yaşamlarına uyum sağlamalarına yardımcı olunuyor.

İletişim Bilgileri:

<http://www.romerike-krisesenter.no>

NORVEÇ CIF 2009 PROGRAMI KAPSAMINDA OLAN SEMİNER VE KONFERANS KONULARI

1. Sosyal Hizmetler ve Siyasi felsefe,
Dag Jenssen. Dean
2. Norveç Kültürü,
Magid Al-Araki
3. Bir araştırma projesi: Üniversite Örgencilerinin küçük yaş grubu öğrencilerine liderlik yapması
Mie Morner ve Asistanı
4. Gaza’da çocuklarla bir çalışma
Emad Rozzi
5. İletişim
Per Lorentzen
6. Kurum Bakımından normal hayata geçiş süreci
Jan Storo
7. 1990 larda Eğitim, Şiddet ve bir “Sami” vakası
Ramona Bernard
8. Sosyal çalışmalarda portre ve resimlerin kullanımı
Jaap Driest, Hollanda
9. Mahkeme sürecinden önce şiddete veya istismara maruz kalmış çocuklarla görüşme teknikleri
Hane Blomfeldt
10. Norveç Anayasası
Harald Koht

SONUÇ VE DEĞERLENDİRME

Norveç Oslo’da düzenlenen (CIF) Uluslararası kültürel değişim programı katılımcılara ülkedeki sosyal hizmet alanındaki uygulamaları hakkında bilgi edinme ve yerinde inceleme fırsatını vermiştir. Sosyal hizmetlerin her alanında (engelli, yaşlı, çocuk, kadın, göçmenler) uygulanan programları ve ülkenin bu alanlardaki politikalarını yakından tanıyarak mesleki bilgi ve deneyimlerimize katkı abulunmuştur.

Norveç’in sosyal refah devleti olarak diğer avrupa ülkelerinden farklılığı her alanda dikkat çekmektedir. Gerek toplumsal hayatta gerekse profesyonel alanda kişilerin devlete güvenleri tamdır ve devletin kendi rahatları ve güvenleri için var olduğu konusunda inaçlıdırlar. Halk düzenli ve gelire dayalı vergi vermekte ve herkes verdikleri verginin kurusuna kadar kendilerine hizmet olarak döndüğüü bilmektedir. Eğitim ve sağlık hizmetleri ücretsiz ve kalitelidir. Sosyal hizmetler öncelikle koruyucu- önleyici çalışmalar olarak

planlanıp, uygulanmaktadır. Sorunla karşılaşılması durumunda da kişilerin kolaylıkla ulaşabilecekleri sistemli bir sosyal hizmet yapısı bulunmaktadır.

Özellikle engelliler konusunda devlet herkese iş prensibiyle her engelliye yapabileceği bir iş imkânı veriyor ve maaşını ödüyor. Belediyeler 18 yaşından büyük engelliler için ev tahsis ediyor ve kendilerinin bağımsız yaşaması teşvik ediliyor. Maaşı olan engelli hem evinin kirasını belediyeye ödüyor hemde vergisini veriyor. Böylece devlet engelliye iş ve ev vermiş oluyor. Geliri olan engelli de bunun karşılığını kira ve vergi olarak devlete ödemektedir.

Sağlık hizmetleri ücretsiz olmasına karşın dış tedavileri oldukça pahalı ve devlet bunu karşılamamaktadır. Yalnızca yaşlı kişiler dış tedavilerini ücretsiz yaptırabiliyorlar. Devlet yaşlının dış sağlığının korunmasıyla daha iyi beslenebileceğini ve beslenme yetersizliğine bağlı diğer sağlık sorunlarının azalacağını düşünerek yaşlı kişilere dış tedavisini ücretsiz sağlamaktadır.

Engelli doğan bebekler, risk altındaki bebek ve çocuklar doğumdan 1 yaşına kadar tespit edilen engellilik durumları yerel yönetimde ilgili birimlerin kayıtlarına derhal kaydediliyor. Böylelikle ileriki yıllarda kaç engelli öğrencinin ne zaman okula başlayacağı ve ne gibi desteklere ihtiyaçları olacağı önceden tespit edilerek düzenlemeler yapılabiliyor.

Son günlerde mecliste görüşülen diğer bir konu ise, eşleri tarafından şiddete ve istismara uğrayan kadınların kadın sığınma evlerine alınması ile ilgili idi. Şiddete uğrayan kadını ve çocuğunu evden alarak sığınma evlerine yerleştirmek yerine şiddeti uygulayan eşin evden gitmesi gerektiğini düşünerek bu yönde çalışmalara başlamıştır. Ayrıca Norvec’de halen 1 tane erkekler için de bir sığınma evi mevcuttur.

Uluslararası Dostluk Konseyi Programı (CIF) , Türkiye’de sosyal hizmetler alanında çalışan her meslek elemanı için mesleki deneyim açısından oldukça yararlıdır. Diğer ülkelerdeki uygulamaları yerinde görmek ve birçok değişik ülkeden gelen meslektaşlarla birarada olmak geniş bir bakış açısı kazandırmaktadır. Program gidilen sadece ülkenin kültürünü tanıma değil, farklı ülkelere gelen meslektaşlarla birlikte olmaktan dolayı kültürel farklılıkları anlama ve mesleki network oluşturma imkânı vermektedir ki bunun ülkemizdeki sosyal hizmetler alanına yapacağı katkı büyüktür.

15.08.2009

Demet GÜLALDI

Çocuk Gelişimi ve Eğitimcisi

Metin Sabancı Spastik Çocuklar Merkezi

Müdür Yardımcısı